

Høringsuttalelse i forbindelse med forslaget om å lovfeste rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen

Kroppsøvningsseksjonen ved Høgskolen i Oslo

7.1 Bakgrunn

”Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen et mål om å styrke opplæringen med flere undervisningstimer i grunnskolen.” Vi beklager at forslaget om rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen ikke legger opp til undervisning utført av faglig kompetent personale. Vi håper ikke lovforslaget om rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen – hvis vedtatt som foreslått - vil bli sett på som en økning i undervisningstimene i grunnskolen, da dette vil innebære grønt lys for ufaglært arbeidskraft inn i undervisningsstillinger.

Det registreres med undring og forbauselse at det foreslås at undervisningstimetallet i kroppsøving ikke skal utvides og at timene til fysisk aktivitet ikke skal reguleres av læreplanen i kroppsøving

7.2 Gjeldende rett

Vi vil uttrykke sterk uenighet med forslaget om å knytte en aktivitet som ikke har krav til faglig utdannet personale, til den obligatoriske delen av grunnskoleopplæringen og videre til den nasjonale fag- og timefordelingen.

7.3 Departementets vurderinger

Erfaringer med fysisk aktivitet i prosjekter og forsøk

”Departementet antar (...) at to uketimer til fysisk aktivitet som del av en utvidet skoledag vil gi positive effekter på læringsmiljøet.” Denne antagelsen vil ha klart større muligheter for å omformes til realitet hvis tilretteleggingen og gjennomføringen av den fysiske aktiviteten blir utarbeidet av en lærer med god utdanning innen kroppsøvningsfaget.

Presisering og avgrensning av aktiviteten

”To uketimer fysisk aktivitet skal være en del av den obligatoriske skoleplikten, men tiltaket er ikke en utvidelse av kroppsøvningsfaget. Det skal ikke fastsettes egne kompetansemål, men aktiviteten vil kunne støtte opp under kompetansemål i fag.” Denne avgrensingen er etter vår mening fullstendig meningsløs i alle andre henseende enn å spare penger. Presiseringen og avgrensingen åpner for at ufaglært personale skal tilrettelegge for aktivitet som skal ”kunne støtte opp under kompetansemålene i kroppsøving”. Dette er etter vår mening en devaluering av lærere med utdanning i kroppsøvningsfaget og en nedprioritering av betydningen av kvalitet i forbindelse med fysisk aktivitet.

På hvilke årstrinn skal aktiviteten legges

”Behovet for fysisk aktivitet er trolig størst for de eldre elevene på barnetrinnet, det vil si 5.-7.årstrinn. Utvidelsen innebærer at to av barnetrinnene, eksempelvis 6. og 7.årstrinn, kan få en uketimer med fysisk aktivitet hver.” Vi savner en begrunnelse for påstanden: *”Behovet for fysisk aktivitet er trolig størst for de eldre elevene på barnetrinnet.”* For at elever skal få de beste forutsetninger for å trives med fysisk aktivitet og gjøre fysisk aktivitet til en del av sin faste hverdagsrutine videre i livet, er de avhengige av fagutdannede lærere. Hvis arbeidet med å utvikle en allsidig motorisk grunnkompetanse starter tidlig

på barnetrinnet vil det være større muligheter for at en større andel av elevene vil fortsette med fysisk aktivitet som en daglig rutine. På denne bakgrunn kan det argumenteres for at vi bør styrke timetallet tidlig på barnetrinnet. Knyttet til denne argumentasjonen ligger også det faktum at elever som har fagutdannende lærere i kroppsøving har en mer positiv opplevelse av faget enn andre elever (Trudean & Shepard, 2005). Det vil da være logisk å fortsette argumentasjonsrekken med at det vil være større sannsynlighet for at elever med positive opplevelser knyttet til fysisk aktivitet, vil fortsette med jevnlig fysisk aktivitet i ungdoms- og voksenalder.

Innholdet i aktiviteten

”Den fysiske aktiviteten skal foregå jevnlig gjennom hele skoleåret, det vil si at det ikke skal være mulig å samle opp disse timene til for eksempel skidager eller lignende”. Vi stiller oss positive til foreskrifter som sikrer jevnlig fysisk aktivitet.

”Departementet vil – i samråd med eksperter på fysisk forstring og Utdanningsdirektoratet – ta initiativ til å utarbeide en ressurs- og idèbank til bruk for skolene”. Vi synes dette vitner mangelfull respekt for at kroppsøving er et fag som bygger på kunnskap. Vi ser også på sitatet som et forsøk på å late som om kvalitetsbegrepet innenfor fysisk aktivitet ikke finnes. Fagutdannede lærere blir i forslaget foreslått byttet ut med en ressurs- og idèbank – som skal gjøre at ufaglærte skal kunne lede aktiviteten. Dette er et syn på faget kroppsøving og et syn på læringsutvikling som vi tar sterk avstand fra.

Om bemanning

”Aktiviteten skal ikke ha egne kompetansemål. Dette betyr at aktiviteten ikke heller er ment å være ordinær undervisning med krav til bruk av pedagogisk personale.” Vi stiller oss uforstående til, og er sterkt uenige i at krav om kvalitet i forbindelse med den fysiske aktiviteten nok en gang blir undergravd. Hvis man ville styrke matematikkfaget, og forsøkte å gjøre dette gjennom å foreslå to timer til matematiske leker tilrettelagt av ufaglært personell på bakgrunn av idèhefter, ville alarmklokkene ringe for fullt. For oss ringer alarmklokkene like høyt når vi leser kvalitetskravene forslaget gir i forhold til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen.

”Departementet legger til grunn at kommunene og private grunnskoler selv skal fastsette hvilken kompetanse som kreves for å lede aktiviteten”. Vi stiller oss igjen sterkt kritiske til at det i utgangspunktet gode forslaget om økt fysisk aktivitet i grunnskolen ødelegges av manglende kvalitetskrav, manglende kompetansekraav og et ønske om å spare penger.

KONKLUSJON

Vi mener at fysisk aktivitet som aktivitet på siden av undervisningsfagene er meget uheldig. For å få den ønskede positive effekt i forbindelse med læringsmiljø, elevens (fremtidige syn) på fysisk aktivitet og elevenes helse må timene legges inn under faget kroppsøving. Kvalitetssikringen må skje blant annet gjennom at faget blir undervist av lærere med utdanning i kroppsøving, vurdert på bakgrunn av kompetansemål og vurdert av lærere med utdanning i kroppsøvingfaget.

Innføringen av aktiviteter tilrettelagt på bakgrunn av ressurs- og idèhefter, utført av ufaglært personale vil føre til å viske ut det elementære skille mellom skole og undervisning på den ene siden – og fritidsklubber på den andre siden. Det er svært skuffende og overraskende at man velger å fremme et slikt kvalitetsfientlig forslag i kjølevannet av at det har blitt stilt strengere kompetansekraav

for å undervise i andre fag i den norske skolen.